

Black Power

En beskrivande idéanalys av Kwame Tures (Stokely Carmichaels)
konceptualisering av mänskliga rättigheter i talet vid University of
California, Berkeley 1966

Alice Ahnlide

Avdelningen för mänskliga rättigheter

Historiska institutionen

Kurskod: MRSG31

Termin: Höstterminen 2020

Handledare: Ida Jansson

Abstract

Denna uppsats är en beskrivande idéanalys som syftar till att undersöka hur aktivisten Kwame Ture, även känd som Stokely Carmichael, uttrycker sin förståelse för mänskliga rättigheter som idé och koncept i det berömda tal Ture höll på Berkeley 1966. I uppsatsen beskrivs och analyseras talet med hjälp av Hannah Arendts kritiska rättighetsteori och Brian Orends teoretiska ramverk om mänskliga rättigheter. Med hjälp av dessa teorier kan man tolka och beskriva Tures konceptualisering av mänskliga rättigheter. Ture uttrycker i talet en syn på rättigheter som väl överensstämmer med Hannah Arendts, då han betonar att vi alla har rättigheter i kraft av att vi är människor. Hans syn förefaller också till viss del sammanfalla med Orends då han gör anspråk på alla de fem objekt för mänskliga rättigheter som Orend presenterar i *the foundational five*. Till skillnad från Orend ger Ture, i det aktuella talet, uttryck för en uppfattning att den andra generationens rättigheter är negativa rättigheter, dvs kräver endast passivitet av andra. Det framkommer även att Tures uttryck för vem som är skyldighetsbärare sammanfaller med Orends teori.

Nyckelord: Black Power Speech, Kwame Ture, Stokely Carmichael, Human rights, Civil rights,

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	4
1.1	Problemformulering, syfte och frågeställningar.....	5
1.2	Material och avgränsningar.....	6
1.2.1	Primär- och sekundärmaterial.....	7
1.2.2	Källkritik.....	7
1.3	Forskningsetiska bedömningar.....	8
2	Bakgrund och tidigare forskning.....	8
2.1	Historia och medborgarrättsrörelsen.....	8
2.2	Kwame Ture.....	10
3	Teori	och
	metod.....	15
3.1	Metod- Beskrivande idéanalys.....	15
3.2	Teori.....	16
3.2.1	Hannah Arendts problematisering av mänskliga rättigheter.....	16
3.2.2	Brian Orends koncept om mänskliga rättigheter.....	17
4	Beskrivande idéanalys.....	18
4.1.1	Rättigheter i kraft av att vara människa.....	18
4.1.1	Integration och rätten till rättigheter.....	20
4.2.1	Brian Orend- Uppfyllandet av mänskliga rättigheter.....	23
4.2.2	The Foundational five.....	24
4.2.3	Vem är skyldighetsbärare?.....	27
5	Sammanfattning.....	30

1. Inledning

Det var under sommaren 2020 som klippet på George Floyds sista ögonblick spreds över internet och sociala medier och blev droppen som gjorde att bägaren rann över för det delar av det amerikanska folket. I klippet kunde man se hur en svart man dog i samband med ett brutalt polisingripande. Protester mot polisbrutalitet och den institutionella rasismen spreds över landet och vidare runt om i världen. Black Lives Matter (BLM), en global opinionsrörelse som har sitt ursprung i USA, fick ett nytt uppsving efter detta klipp och hashtaggen #blacklivesmatter spreds på sociala medier.¹ USA är ett land präglad av en historia av slaveri och kolonialism och medborgarrättsrörelsen 1955-1968 är känd som en brytpunkt i historien för svartas rättigheter i USA. Än idag används slagord och retorik från denna kamp. På BLM-demonstrationer idag kan man se plakat med orden *Black Power*, ett begrepp som blev populariserat av bland annat Kwame Ture på 60-talet och som även är namnet på det tal som kommer att undersökas och analyseras i denna uppsats. Talet ges av Kwame Ture som initialt var anhängare till den berömde ledaren under medborgarrättsrörelsen, Martin Luther King Jr. De två aktivisterna hade dock olika retorik och skild syn på hur frigörelse för svarta skulle uppnås². *Black Power* begreppet är centralt i denna brytning i rörelsen och förståelse för den underliggande filosofin är nödvändig för att förstå varför begreppet är viktigt än idag.

---

¹ <https://www.svt.se/nyheter/utrikes/detta-har-hant-gripandet-av-george-floyd>

² Say it plain [electronic resource] : a century of great African American speeches / edited by Catherine Ellis and Stephen Drury Smith [Elektronisk resurs] s. 90-91

1.1 Problemformulering, syfte och frågeställningar

Ture var initialt en anhängare till medborgarrörelsen och Martin Luther Kings ideologi om motstånd genom icke-våld. Successivt blev Ture, liksom många andra vid denna tid, otålig av hur långsamt förändringar skedde och han lämnade i mitten av 1960-talet icke-våldsprincipen. Ture använde sig av en retorik som skiljde sig från Martin Luther Kings och den ursprungliga medborgarrörelsen. Ture förefaller att i mindre grad diskutera medborgerliga rättigheter i förhållande till USA som nation, till förmån för rättigheter i kraft av att vara människa. Hans retorik har även av vissa uppfattats ha konspiratoriska inslag. Tures tal år 1966 vid University of California, Berkeley, två år innan Martin Luther King blev skjuten, ges vid en intressant brytpunkt i historien. Ture hade studerat filosofi på universitetet och förefaller ha en filosofiskt grundad medvetenhet i sina uttalanden som gör hans tal särskilt intressant att studera.³

Syftet med uppsatsen är att analysera den syn på rättigheter som kommer till uttryck i talet, medborgerliga respektive mänskliga rättigheter. Jag kommer även att analysera hur Ture konceptualiserar vad dessa rättigheter innebär och vem som är skyldighetsbärare.

De två frågeställningar som detta arbete försöker besvara är följande:

Hur förhåller sig Tures uppfattning om rättigheter, i talet vid Berkely, till Hanna Arendts teori om mänskliga rättigheter?

Hur förhåller sig Tures konceptualisering om mänskliga rättigheter, i talet vid Berkely, till Brian Orends koncept om objekten för mänskliga rättigheter och vem som är skyldighetsbärare?

---

³ Say it plain [electronic resource] : a century of great African American speeches / edited by Catherine Ellis and Stephen Drury Smith [Elektronisk resurs], s.90-91

1.2 Material och avgränsningar

1.2 .1 Primär- och sekundärmaterial

Det primärmaterial jag har valt att använda mig av är en transkribering av ett tal som hölls av Kwame Ture den 29e Oktober 1966 vid University of California, Berkeley.⁴

Sekundärmaterial består av två vetenskapliga artiklar publicerade i Black Journal Studies, Böckerna *Say it Plain* redigerad av Cathrine Ellis och Steven Drury Smith och *Passions: Political Offices and Democratic Ethics* av Andrew Sabl. Jag har även hämtat information från ThoughtCo.com och nyhetsartiklar från New York Times och SVTnyheter. Teoriavsnittet baseras på Hannah Arendts *The Origins of totalitarianism* och Brian Orends *Human rights - concept and context* och metoden utgörs av Ludvig Beckmans *Grundbok i Idéanalys*.

1. 2. 2 Källkritik

Transkriberingen av Tures tal är tagen från en hemsida, för att försäkra mig om att transkriberingen stämmer har jag lyssnat på en inspelning av talet samtidigt som jag läst transkriberingen.⁵ Uppgiften syftar inte till att använda sig av de påståenden som görs i talet och därför blir dess tendens eller sanningshalt inte så intressant att prata om.

I detta arbete används ett tal för analys av talarens uppfattning i vissa frågor. Det som kommer fram i analysen baseras alltså på ett begränsat material. Man bör också ha i åtanke att i ett tal används ofta ett tillspetsat uttryckssätt och retoriska grepp för att belysa och väcka tankar hos åhörarna kring det centrala budskap som talaren vill få fram.

---

⁴ <http://americanradioworks.publicradio.org/features/blackspeech/scarmichael.html>

⁵ <https://www.youtube.com/watch?v=ifH5X9dYzG8&t=1790s>

De källor som jag tagit med i denna uppsats har bedömts vara trovärdiga och relevanta. Stora delar av bakgrundsavsnittet baseras på artiklar från hemsidan ThoughtCo.com som är en referenswebbplats där författarna till varje artikeln står tydligt utskrivet med länk till information om expertens utbildning och erfarenheter.⁶

Metoden jag använder i min analys baseras på Ludvig Beckmans Grundbok i idéanalys. Beckman är professor i statsvetenskap vid Stockholms Universitet. Boken vänder sig till universitetsstudierande. Teorierna som används dvs Hannah Arendts och Brian Orends, är välkända och erkända teorier. De vetenskapliga artiklarna och böckernas relevans och trovärdighet utvecklas i tidigare forskning. Övriga källor som nyhetsartiklar har hämtats från välkända tidningar som New York Times och SVT nyheter.

3. Forskningsetiska bedömningar

Då talet som undersöks i denna uppsats är från en annan tid, används ibland ord som idag uppfattas som kränkande eller stötande. Jag har valt att inte använda mig av citat där sådana ord används då det dels kan vara stötande för läsaren och för att det helt enkelt finns gott om citat där det inte används, behovet finns inte där och jag undviker därmed att ändra på originaltexten när jag citerar. Det finns en rad olika ord som kan användas i benämningen av den gruppen som talet främst handlar om, dvs. svarta amerikaner, som exempelvis afroamerikaner eller POC (people of colour). Då POC innefattar i princip alla icke-vita, en betydligt bredare grupp än den som åsyftas i talet och eftersom Ture själv främst använder ordet "black" så översätts det direkt till svart och blir därmed det ord jag valt att använda i denna uppsats.⁷ 1978 bytte Stokely Carmichael namn till Kwame Ture, jag har därför valt att benämna honom som Kwame Ture i denna uppsats.

Arbetet baseras på material som är offentligt publicerat och undersökningen innefattar inga känsliga personuppgifter eller integritetskränkande information. Ämnet som diskuteras i primärmaterialet kan anses vara känsligt men det här arbetet syftar inte till att göra några

---

⁶ <https://www.thoughtco.com/about-us>

⁷ <https://svenska.se/tre/?sok=neger&pz=1>

ställningstagande av sanningshalt eller befogenhet för innehållet i talet och jag gör därför
inga fler forskningsetiska bedömningar

2. Bakgrund och tidigare forskning

2.1 Historia och medborgarrättsrörelsen

Medborgarrättsrörelsen har ingen tydlig början eller slut, men för att förstå rörelsen är det angeläget att man har en uppfattning om några viktiga milstolpar i den amerikanska historien. Givetvis hände mycket fler betydelsefulla saker under denna period än det som tas upp i detta avsnitt, men dessa händelser har valts ut för att ge en bakgrund till vad som ledde fram till det som detta arbete kommer att studera, Kwame Tures tal för studenter på Berkeley, University of California 1966.

Efter det amerikanska inbördeskriget (1861-1865) blev det, efter fyra år av krig, förbjudet med slaveri. Tiden efter kriget och fram till år 1877 kallas rekonstruktionstiden, perioden då landet byggdes upp igen. Mot slutet av denna period började det som kallas för "The Jim Crow era" som varade ända fram till till 1965. Jim Crow var ursprungligen en rasistisk karikatyr spelad av en vit skådespelare med "blackface". När sydstaterna antog lagstiftningen som segregerade svarta från vita användes Jim Crow som term för dessa lagar och frasen "Jim Crow Law" användes i amerikanska tidningar för första gången 1904.⁸ Jim Crow eran innebar en grupp lagstiftningar som grovt marginaliserade svarta personers rättigheter på lokal, federal och statlig nivå. Lagstiftningen innebar inte bara att svarta inte fick befinna sig på vissa skolor, parker, restauranger med mera, utan innebar även att man uteslöt svarta män från att rösta genom läskunnighetstest, röstningsskatter osv.⁹ Hotfulla organisationer som Ku Klux Klan hindrade också svarta från att göra uppror mot lagstiftningen och orättvisorna i samhället genom terrorhandlingar som lynchning.

Svarta personer började så småningom flytta från södern, in till större städer. Svarta kvinnor började organisera sig och 1896 skapades gruppen *National Association of Colored Women* som kämpade för kvinnlig rösträtt och social rättvisa. Ett drygt decennium därefter bildades *National Association for the Advancement of Colored People* (NAACP), en organisation som fortfarande är aktiv och arbetar för jämlikhet och mot rasdiskriminering. Under andra

---

⁸ <https://www.thoughtco.com/what-is-jim-crow-45387>

⁹ <https://www.thoughtco.com/what-is-jim-crow-45387>

världskriget började Jim Crow lagarna sakta fallera. Efter att aktivisten och politikern Philip Randolph hotat med protester mot rasdiskriminering inom krigsindustrin inrättade Franklin D Roosevelt 1941 "Fair Employment Act". Efter kriget krävde återvändande soldater lika rättigheter för svarta och vita. Man ifrågasatte varför svarta skulle försvara ett land som inte försvarade deras rättigheter. 1954 upphävdes den formella rasdiskrimineringen i det amerikanska utbildningsväsendet.¹⁰

En annan brytpunkt i historien som inträffade strax därefter var bussbojkotten i Montgomery som kom att bli inledningen av den moderna medborgarrättsrörelsen.¹¹ Det var den 1 december 1955 som Rosa Parks vägrade resa sig för en vit man på en buss i Montgomery, Alabama. Detta ledde till att Rosa Parks blev arresterad och senare dömd för att ha brutit mot segregationslagarna, vilket blev startskottet för en stor rörelse. En grupp präster, bland annat Martin Luther King Jr, gick samman för att organisera en stadsomfattande bussbojkott och utarbetade krav och föreskrev att ingen skulle åka med de lokala bussarna.¹² Bojkotten pågick i drygt 1 år och eftersom svarta personer utgjorde 90% av passagerarna var Montgomerys transportsystem nu nära konkurs. Under 50-talet blev TV mer och mer vanligt i amerikanska hushåll och under tidigt 60-tal kunde därför tittare över hela USA se de brutala polisingripandena mot medborgarrättsaktivister i den amerikanska södern. Martin Luther King Jr, som blivit talesperson och ansiktet utåt för medborgarrättsrörelsen, blev känd över hela USA. Man fick politiska framgångar då både president John F Kennedy och Lyndon Johnson erkände ojämlikheterna. Medborgarrättsrörelsen med Martin Luther King Jr i spetsen kämpade mot segregationslagarna i södra USA enligt icke-våldsprincipen med fredliga marscher och bojkotter. I de norra delstaterna var formerna för kampen för lika rättigheter på vissa sätt svårare, då ojämlikheterna inte var reglerade i tydliga lagar som man kunde protestera emot, utan baserades på strukturella problem, med sin bakgrund i den amerikanska historien, vilket medförde att svarta bland annat var fattigare, hade lägre utbildning och därmed sämre förutsättningar för ett fullvärdigt liv. Detta är strukturella skillnader som är tydliga än idag.¹³

---

¹⁰ <https://www.thoughtco.com/what-is-jim-crow-45387>

¹¹ <https://www.thoughtco.com/rosa-parks-refuses-moving-bus-seat-1779337>

¹² <https://www.thoughtco.com/martin-luther-king-jr-1779880>

¹³ <https://www.thoughtco.com/speeches-and-writings-civil-rights-movement-45364>

2. 2 Kwame Ture

Kwame Ture föddes 1941 i Trinidad och Tobago, när han var 2 år emigrerade hans föräldrar till USA, Ture bodde kvar med sina släktingar tills han vid 11 års ålder återförenades med sina föräldrar och flyttade till New York. Ture var en del av medborgarrättsrörelsen i USA under 1960-talet. Under sin studietid vid Howard University engagerade Ture sig i *Student Nonviolent Coordinating Committee*. Han arbetade under en period i Alabama med att öka andelen registrerade röstare i den svarta befolkningen.¹⁴ Erfarenheterna från detta arbete, då han såg orättvisorna i södern, ledde så småningom till en radikalare syn på medborgarrättskampen. Efter att ha blivit arresterad under en protest i Mississippi ville Ture se en förändring i medborgarrättsrörelsens retorik och så småningom introducerades begreppet *Black Power*, vilket Ture bidrog till att popularisera. Detta uttryck avfärdades av många vita som en ny form av rasism och historikern Adam Fairclough skriver att Martin Luther King Jr ska ha varit förvånad över detta aggressiva sätt att uttrycka sig på. Vissa vita trodde att detta kunde ge upphov till ett raskrig och Martin Luther King Jr uppmanade Ture att sluta säga *Black Power*, ledaren för *National Association for the Advancement of Colored People* (NAACP), Roy Wilkins fördömde också denna fras och påstod att *Black Power* skulle betyda "Black death" men Ture vägrade ge med sig.¹⁵ Han organiserade en grupp (*Lowndes County Freedom Organization*) som tog en svart panter till sin logga, en symbol som senare övertogs av *the Black Panther Party*.¹⁶ Ture var känd för att vara en karismatisk talare och en god retoriker. Mellan 1966-67 turnerade Ture runt på olika universitet och höll starka tal, han var även med och författade ett manifest, som ansågs vara radikalt, med titelt *Black Power*. I denna text hävdade Ture att rörelsen hade förskönats och försvagats för att passa den vita medelklassens publik.¹⁷ År 1966 höll Kwame Ture ett tal för studenter vid University of

---

¹⁴<https://www.nytimes.com/1998/11/16/us/stokely-carmichael-rights-leader-who-coined-black-power-dies-at-57.html> 10/1

¹⁵Say it plain [electronic resource] : a century of great African American speeches / edited by Catherine Ellis and Stephen Drury Smith [Elektronisk resurs], s.90-91

¹⁶<https://www.nytimes.com/1998/11/16/us/stokely-carmichael-rights-leader-who-coined-black-power-dies-at-57.html> 10/1

¹⁷ Say it plain [electronic resource] : a century of great African American speeches / edited by Catherine Ellis and Stephen Drury Smith [Elektronisk resurs], s.90-91

California, Berkeley inför cirka 14000 åhörare.¹⁸ Ture lät inte sina åsikter ändras och anpassas trots att han talade till en till majoriteten vit publik. Ture talar med en hård ton av ilska och frustration, med ett starkt självförtroende och med inslag av humor och retorisk finesse.¹⁹

2.3 Tidigare forskning

För att finna artiklar som är relevanta för denna uppsats användes följande sökord i Lubsearch: “Kwame Ture” “Stokely Carmichael” “human rights” “civil rights”. De artiklar som tas upp i detta avsnitt belyser forskningsläget och öppnar upp för ytterligare förståelse för Ture och hur hans aktivism tog sig uttryck samt den kontext han befann sig i och hur det knyter an till dagens aktivism.

Som tidigare noterats i bakgrundsavsnittet utvecklades Tures ideologi till att bli mer och mer militant och radikal. I artikeln *“A Conspiracy of the Nation”: Case Study of Stokely Carmichael’s and H. Rap Brown’s Arguments in Support of Black Power* skriver Lauren F. E. Galloway om den förändring som skedde inom SNCC under tiden Kwame Ture och H. Rap Brown satt som ordförande. SNCC var en studentorganisation som med fredliga och icke-våldsamma metoder demonstrerade mot segregation och politisk exkludering av svarta amerikaner. År 1966 blev Ture ordförande för SNCC. Artikeln är en retorisk analys av framträdande uttalanden av Ture och Brown. I artikeln problematiseras den retorik som användes för att motivera rörelsens förändring och författaren menar att det fanns inslag av konspirationsteorier. Författaren framhåller att det finns en risk med att framföra argument som har konspirationsteoretiska inslag, eftersom argumenten då lättare av meningsmotståndare kan avfärdas som irrationella. Enligt författaren kan just detta ha bidragit till SNCCs upplösning i slutet av 60-talet.²⁰ Artikeln publicerades i januari 2020 av *Black Journal Studies* som varannan månad publicerar peer-reviewed artiklar om “the black experience”.²¹ Då artikeln nyligen är publicerad och kan ge en bredare uppfattning om, inte

---

¹⁸ <http://americanradioworks.publicradio.org/features/blackspeech/scarmichael.html> 10/1

¹⁹ Say it plain [electronic resource] : a century of great African American speeches / edited by Catherine Ellis and Stephen Drury Smith [Elektronisk resurs], s.90-91

²⁰ Galloway, Lauren F. E “A Conspiracy of the Nation”: Case Study of Stokely Carmichael’s and H. Rap Brown’s Arguments in Support of Black Power 2020

²¹ <https://journals.sagepub.com/home/jbs> 10/1

bara Tures radikaliserings utan även vad det fick för konsekvenser för hela rörelsen anser jag att den är relevant för denna uppsats.

Boken *Passions: Political Offices and Democratic Ethics* är skriven av författaren och professor i politik vetenskap Andre Sabl som problematiserar och teoretiserar kring hur politiker och andra ledare väljer att organisera sig och leda grupper. Sabl menar att det finns en systematik i politikernas och ledares sätt att organisera sig och att det sedan på grund av detta leder till att dessa människor väljer att ge sin aktivism olika uttryck.²² Sabl ställer sig kritiskt till Tures aktivism och skriver om honom under underrubriken *Stokely Carmichael: Charismatic "Organizing" and the Flight from Democratic Discipline* och menar att Ture, i sin mest radikala fas tappade förmågan att organisera gruppen och struntade i "det långsamma arbetet" med att lyssna på folket, ta in deras erfarenheter och relatera det till något som kan vara del av en större rörelse. Sabl skriver att det verkade som att Ture var mer intresserad av att vara känd med sina kontroversiella uttalanden och att hans sätt att vara en moraliskt dålig aktivist, distraherar en från att märka att han också var en dålig organisator och att detta kan förklaras med att Ture är en person som överdriver. Sabl menar även att Ture kan ha bidragit till att SNCC upphörde.²³ Denna källan kan uppfattas som vinklad då resonemanget kring Tures aktivism är laddad med värderande ord som att han är "dålig" osv. Istället för att endast återge på ett objektivt sätt hur Tures aktivism tog sig uttryck. Det verkar exempelvis som att författaren utgår från att det är självklart att det är negativt att Ture inte har en särskild anknytning till "the American democratic order" och till USA som nation.²⁴ Detta betyder inte att kritiken är obefogad, men det blir tydligt att resonemanget från Andrew Sabls sida har sin utgångspunkt i en helt annan världsuppfattning än den Ture ger uttryck för, varför specifika meningsskiljaktigheter kan kännas svårvärderade. Då författaren har god erfarenhet inom ämnet²⁵ och eftersom denna vinkel kan vara intressant för att få en bredare uppfattning om hur Tures aktivism tog sig uttryck och särskiljde sig från andras inom samma rörelse, bedöms ändå denna källan vara relevant då författaren kommer med intressanta perspektiv.

---

²² Sabl, Andrew, *Ruling passions [Elektronisk resurs] political offices and democratic ethics*, Princeton University Press, Princeton, N.J., 2002, xii

²³ Sabl, Andrew, *Ruling passions [Elektronisk resurs] political offices and democratic ethics*, Princeton University Press, Princeton, N.J., 2002, s. 291

²⁴ Sabl, Andrew, *Ruling passions [Elektronisk resurs] political offices and democratic ethics*, Princeton University Press, Princeton, N.J., 2002 s. 290

²⁵ <https://utoronto.academia.edu/AndrewSabl/CurriculumVitae> 10/1

Black Lives Matter and the Civil Rights Movement: A Comparative Analysis of Two Social Movements in the United States är en artikel skriven Dewey M. Clayton, professor i politisk vetenskap. I artikeln jämför och analyserar Clayton BLM-rörelsen med Medborgarrättsrörelsen. Clayton inleder med att berätta om BLM och den plats denna gräsrotsorganisation tagit på sociala medier och i det fysiska rummet och hur de på många sätt använder samma strategier som användes under medborgarrättsrörelsen på 60-talet.²⁶ BLM-rörelsen adresserar många liknande problem som andra “black liberation movements” adresserat genom tiderna och därför kan det vara konstruktivt att titta vilka likheter och skillnader det finns mellan rörelserna. Artikeln avser att bland annat jämföra budskap kring inkludering och exkludering i de två rörelserna. Författaren konstaterar att BLM kan anses både vara mer exkluderande och mer inkluderande än medborgarrättsrörelsen. I BLM ses större inkludering av kvinnor, men även personer av olika sexuell läggning. Medborgarrättsrörelsen kämpade för jämlika rättigheter mellan svarta och vita och paketerade budskapet i en retorik om alla amerikaners rättigheter, medan BLM vänder sig mer till den afroamerikanska delen av befolkningen.²⁷

Ture hade sina rötter i och var en del av medborgarrättsrörelsen. På 60-talet kritiserades Ture inom medborgarrättsrörelsen för sin black power-retorik och i dagens BLM-rörelse kan man se en tydlig anknytning till och ett arv från Kwame Ture. De tre artiklarna har gemensamt att de problematiserar och kritiserar en retorik som är alltför konspiratorisk eller exkluderande. I den sista artikeln står att BLM-rörelsen har något att lära från medborgarrättsrörelsen som hade en inramning av sitt budskap som var mer inkluderande.

Kanske kan det vara så att det finns djupare meningsskiljaktigheter mellan Ture och författarna än det som diskuteras i artiklarna. En möjlig förklaring till att Tures uttalanden är så kontroversiella är att han har en djupgående kritik av USA och en förståelse för mänskliga rättigheter som skiljer sig från den som är accepterad och som är en så stor del av nationens identitet. Det finns många olika faktorer som påverkar ens syn på mänskliga rättigheter, vad som rättfärdigar dem, vem som har dem, och vem som är skyldig att se till att de tillfredsställs. Därför bör hans tal inte bara analyseras i termer av huruvida de var “bra” eller

---

²⁶ Clayton, Dewey M. *Black Lives Matter and the Civil Rights Movement: A Comparative Analysis of Two Social Movements in the United States* 2018 10/1 s.449

²⁷ Clayton, Dewey M. *Black Lives Matter and the Civil Rights Movement: A Comparative Analysis of Two Social Movements in the United States* 2018 10/1 s. 475

“dåliga” för att uppnå samhällelig förändring utan även analyseras utifrån deras filosofiska innehåll. Då Ture har studerat filosofi kan vi anta att det finns en filosofisk medvetenhet i hans uttalanden. Med bakgrund av detta är det intressant att analysera den syn på rättigheter som kommer till uttryck i talet.

3. Teori och metod

För att besvara frågeställningen i detta arbete har jag valt att använda mig av beskrivande idéanalys för att konceptualisera Tures idéer om mänskliga rättigheter. Analysmetoden används mot bakgrund av två teorier, Hannah Arendts och Brian Orends teorier om mänskliga rättigheter, för att på så sätt utifrån det aktuella talet dra slutsatser om Kwame Tures förståelse för mänskliga rättigheter som inte omedelbart går att utläsa ur talet. Jag har valt dessa två olika teorier för att skapa en så bred förståelse som möjligt och för att täcka så många aspekter som möjligt av konceptualiseringen av mänskliga rättigheter. Arendt teoretiserar om vem som har rättigheter, medan Orends teori bland annat redogör för vad mänskliga rättigheter innebär och vem som är skyldighetsbärare.

3. 1 Metod - Beskrivande idéanalys

I detta arbete använder jag mig av *beskrivande idéanalys* som den beskrivs i Ludvig Beckmans bok *Grundbok i idéanalys*.²⁸ Beskrivande idéanalys är en vetenskaplig metod som innebär en analytisk läsning av ett material där målet är att säga något om budskapet i det analyserade materialet som inte säger sig självt. Detta innebär i det här fallet att försöka sortera den aktuella texten och systematiskt granska och plocka ut de delar som jag tolkar kan ge uttryck för Tures förståelse för rättigheter. Trots att Ture inte uttryckligen pratar om rättigheter i vissa delar, kan jag tolka delar av talet där han exempelvis resonerar kring frihet som ett uttryck för hans uppfattning om rättigheter. Jag kommer att analysera talet och beskriva de budskap om rättigheter som förs fram. I analysen kommer jag att använda mig av de två teorier som beskrivits ovan. Dessa teorier kan bildligt sett sägas vara "glasögon" som jag sätter på mig för att analysera talet ur ett visst perspektiv. De "glasögon" jag kommer att använda mig av och som talet analyseras mot bakgrund av är Hannah Arendts teori om mänskliga rättigheter.²⁹ Jag kommer även att göra en beskrivande idéanalys av Tures tal mot bakgrund av Orends teori om vilka som är objekten för våra mänskliga rättigheter (the foundational five) och vem som bär skyldigheterna. Jag kommer att analysera vilken syn på

---

²⁸ Beckman, Ludvig, *Grundbok i idéanalys det kritiska studiet av politiska texter och idéer*, TPB, Enskede, 2007

²⁹ Beckman, Ludvig, *Grundbok i idéanalys det kritiska studiet av politiska texter och idéer*, TPB, Enskede, 2007 s. 50

detta som kommer till uttryck i talet och även analysera Tures åsikter angående första och andra generationens rättigheter.

3.2 Teori

3.2.1 Hannah Arendts problematisering av mänskliga rättigheter

Grunden i Hannah Arendts teori utgörs av tanken att varje människa har rättigheter enbart i kraft av att vara människa. Så som världen ser ut idag är dock våra mänskliga rättigheter starkt kopplade till medborgarskap i en nationalstat. Nationalstaterna är de som förväntas försvara och tillgodose varje individ deras grundläggande rättigheter. Det är en självklarhet att staten är skyldighetsbärare, men samtidigt är det stor risk att människor hamnar i kläm i detta system. Problemet med ett sådant synsätt blir uppenbart när människor förlorar sitt medborgarskap och blir statslösa eller tvingas på flykt. I samma stund förlorar också individen sina rättigheter. Begreppet "statslös" kan enligt Arendts teori också innefatta människor som har ett formellt medborgarskap, men som av olika skäl är marginaliserade så att man inte kommer i åtnjutande av de rättigheter som följer av medborgarskapet. I vissa fall är det staten som kränker de mänskliga rättigheterna och driver en människa på flykt. Det är därmed enligt Arendt uppenbart att ett system som bygger på medborgarskap aldrig kommer att kunna tillgodose alla människors rättigheter.³⁰

Arendt introducerar begreppet "The right to have rights" och menar att alla människor har rätt att tillhöra en grupp och att ens handlingar och tänkande räknas. Allting äger enligt Arendts tankevärld rum inom det politiska tillståndet och man får sina mänskliga rättigheter, innefattande exempelvis hälsa och rösträtt, först när rätten till politisk tillhörighet är tillfredsställd. Detta är dock en paradox enligt Arendt. Politik är enligt Arendt nödvändig för jämlikhet: "Only the loss of polity itself expels him from humanity"³¹, skriver hon. Men det innebär också en risk att människor och grupper hamnar utanför.

---

³⁰ Arendt, Hannah, *The origins of totalitarianism*, New ed. with added prefaces, Harcourt Brace Jovanovich, New York, 1973 s. 268

³¹ Arendt, Hannah, *The origins of totalitarianism*, New ed. with added prefaces, Harcourt Brace Jovanovich, New York, 1973 s. 297

3. 2. 2 Brian Orend- Koncept om mänskliga rättigheter

Det andra teoretiska ramverket för min tolkning av Tures tal baseras på Brian Orends teori som han beskriver i boken *Human rights - concept and context*. Orend tar bland annat upp och problematiserar distinktionen som traditionellt görs inom mänskliga rättighetsdiskursen mellan första och andra generationens rättigheter. Till första generationen räknas civila och politiska rättigheter, medan andra generationen inkluderar sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter. Man brukar också dela in rättigheter i negativa och positiva, där positiva kräver aktiv handling och negativa enbart passivitet. Första generationens rättigheter kräver enligt traditionellt synsätt vanligen ingen aktiv handling utan innebär en korrelativ skyldighet för passivitet, rätten att slippa något (t.ex. att bli utsatt för våld eller stöld). Andra generationens rättigheter innebär däremot rätt att få något och kräver därför handling (t.ex. tillräckligt med mat, tak över huvudet, utbildning och möjlighet till försörjning). Enligt Orend är uppfyllandet av sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter lika viktigt som uppfyllandet av medborgerliga och politiska rättigheter.³²

Rättigheter kan bara uppfyllas om någon ser till att de blir uppfyllda. Varje rättighet innebär en skyldighet för någon annan, varje anspråk korrelerar mot en skyldighet. För att rättigheter ska kunna uppfyllas krävs handling eller passivitet av institutioner och andra människor. Orend talar om ett ”integrativt konto” som innebär att varje människa har ett personligt och politiskt ansvar att se till att andra människor inte berövas sina mänskliga rättigheter, av dem själva, andra människor eller institutioner.³³

Varje rättighet kräver också både passiva och aktiva handlingar för att uppfyllas och därmed blir det traditionella synsättet irrelevant, enligt Orend. Enligt Orend är mänskliga rättigheter alltid ett anspråk eller krav på något, ett ”objekt”. Dessa objekt som mänskliga rättigheter gör anspråk på är viktiga förmåner som Orend sammanfattar i ”foundational five”, nämligen personlig säkerhet, materiell försörjning, grundläggande jämlikhet, personlig frihet och erkännande som medlem i den mänskliga gemenskapen. För att kunna konceptualisera mänskliga rättigheter på ett bättre sätt, framförallt i termer av uppfyllandet av dem tycker Orend att man istället bör se till *the foundational five*.³⁴

---

³² Orend, Brian, *Human rights: concept and context*, Broadview Press, Peterborough, Ont., 2002 s. 30-32

³³ Orend, Brian, *Human rights: concept and context*, Broadview Press, Peterborough, Ont., 2002 s. 32

³⁴ Orend, Brian, *Human rights: concept and context*, Broadview Press, Peterborough, Ont., 2002 s. 64

Efter att Orend konstaterat vem som har rättigheter och vad som är objekten för dessa går han över till att beskriva vem som bär på skyldigheterna som korrelerar med rättigheterna. Han problematiserar synen på att det är något som alla har genom att lyfta Thomas Pogges institutionella perspektiv. Pogge menar att institutioner har det främsta ansvaret och att individer bör påverka institutioner för att få en reell skillnad i förverkligandet av mänskliga rättigheter. Orend kritiserar och kompletterar Pogges teori genom att bekräfta institutioners makt och skyldigheter i det människorättsliga arbetet samtidigt som han motsätter sig att de är de enda riktiga skyldighetsbärarna. Orend kommer till slutsatsen att alla aktörer som har möjlighet att kränka mänskliga rättigheter, dvs både individer och institutioner, är skyldighetsbärare.³⁵

4. Beskrivande idéanalys

Det tal som analyseras i detta arbete hålls vid University of California, Berkeley inför 14 000 åhörare. I ljudfilen hör man en aktiv publik som skrattar högt, applåderar och till och med utropar instämmande slagord³⁶. Ture är orädd i sina uttalanden och lyfter kontroversiella problem. Han har filosofisk klangbotten som genomsyrar talet och ställer många retoriska frågor om hur förändring ska ske. Ture ifrågasätter det institutionella förtrycket, pekar ut problem på ett strukturellt plan och använder sig av ord som “white supremacy” och “racism”. Han riktar inte bara in sig på de interna problemen USA har som land utan ifrågasätter även nationens roll internationellt. Ture kritiserar USA för att exploatera andra länder runt om i världen och tar ställning mot kriget i Vietnam. De delar av talet som kommer att analyseras i detta avsnitt är de delar som jag tolkar säger någonting om hur Ture förstår rättigheter.

4.1.1 Rättigheter i kraft av att vara människa

---

³⁵ Orend, Brian, *Human rights: concept and context*, Broadview Press, Peterborough, Ont., 2002 s. 130-136

³⁶ <https://www.youtube.com/watch?v=ifH5X9dYzG8&t=1790s>

Ture nämner redan i inledningen av talet att, om han hade kunnat, hade han ställt upp i presidentvalet 1968, det enda som håller honom tillbaka är att han inte är född i USA. Trots att detta sägs lite “med glimten i ögat” och kan tolkas som ett skämt då publiken genast skrattar och applåderar ^{37 38} kan detta även ses som ett första inledande utpekande av det Ture anser vara ett bristfälligt system som marginaliserar eller till och med exkluderar politiskt deltagande av vissa grupper. Då det är otillåtet att ha en president som inte är född i USA är det omöjligt för Ture att bli president, trots att han bott i landet större delen av sitt liv. Det räcker alltså inte ens att vara medborgare i nationen för att få “utan begränsningar” delta politiskt. Utöver den strukturella rasism som hindrar och försvårar för en sådan person som Ture att bli president så är det till och med omöjligt enligt lag för honom att bli det. Detta “skämt” blir även starkt då publikens reaktion kan ses som ett kvitto på den strukturella rasismen i landet då det är underförstått att han aldrig skulle kunna bli president ändå. Kanske är det för de som lyssnar otänkbart att tillräckligt många hade röstat på honom eller självklart att systemet hade stoppat honom. Efter att ha berättat att han är född i ett annat land och att det därför inte skulle vara möjligt för honom att kandidera säger han “that’s the only thing holding me back”, något alla i rummet kan tolka som sarkasm då det är vedertaget att det är betydligt mycket mer som hade hindrat eller försvårat för honom. Kanske kan detta mottas som just ett skämt då ett sådant uttalande, i den strukturen och den kontexten inte kan tas på allvar, att en svart man som dessutom starkt kritiserar USA som land och de institutioner de bygger på skulle kunna bli president.³⁹

Detta uttalande blir extra intressant då han gång på gång återkommer till detta perspektiv på politiskt deltagande som en mänsklig rättighet. Det vill säga något han har, i kraft av att vara människa, att det endast är utomstående faktorer som hindrar, försvårar och förtrycker honom.

Ture frågar sig även hur svarta människor nu ska få en förändrad situation. Han gör det klart att problematiken ligger i fundamentet av hur systemet i landet är uppbyggt. Han påstår att institutionerna i landet tydligt är byggda på rasism och han frågar sig även hur de vita personer som påstår sig inte vara en del av dessa institutioner också ska förändra situationen.

---

37 <https://www.youtube.com/watch?v=ifH5X9dYZG8&t=1790s> 00:40

38 <http://americanradioworks.publicradio.org/features/blackspeech/scarmichael.html>

39 <http://americanradioworks.publicradio.org/features/blackspeech/scarmichael.html>

Trots att Ture genom talet ofta talar om problematiken i termer av svarta och vita går det här att uttyda att han har en uppfattning om att det inte handlar om en konflikt mellan två parter, istället lyfter han att det finns grundläggande problem med hela systemet och dess uppbyggnad och uppmanar alla, oavsett hudfärg, att försöka förändra systemet. En möjlig tolkning av stora delar av talet är att vita människor har utsatt så många svarta personer för den dåtida samtidens hemskheter och att de vita bör stå till svars för vad de gjort. Men lyssnar man på talet med Arendts teori om rättigheter i åtanke blir resultatet annorlunda, de argument han lyfter blir mycket större än så, större än "svarta mot vita". Ture avslutar resonemanget där han pratar om att svarta och vita bör reformera institutionerna genom att säga:

How can we begin to build institutions that will allow people to relate with each other as human beings? This country has never done that, especially around the country of white or black.⁴⁰

Alltså i slutet av dagen är vi alla *människor* och är det en grupp som blir förtryckt eller alltid faller bakom så är det systemet det är fel på och vi har alla en skyldighet att ändra på det. Denna uppfattning är också genomgående i Arendts teori då även hon menar att vi bör ha våra rättigheter i kraft av att vi är människor.⁴¹ Staten bör vara det medel som krävs för att förse oss med våra rättigheter, men vår rätt till att ha rättigheter kan inte bara hänga på ett medborgarskap inom staten för när systemet sviker en är det bara vår mänsklighet vi har kvar.

4.1.2 Integration och rätten till rättigheter

Ture går direkt efter detta resonemang in på begreppet integration och kritiserar hela idén bakom detta. Ett ord som för de flesta kanske är positivt laddat, något som kommer från välvilja och en idé om en positiv förändring. Ture vänder på perspektivet genom att säga att integration är irrelevant när det handlar om att svarta ska integreras hos vita. Ture anser att samhället har matat befolkningen med en "thalidomide drug of integration": han menar att svarta personer har lärt sig att drömma om att få vara en del av det vita samhället, att få sitta bredvid vita människor och att integration, om det är det det ska betyda, inte överhuvudtaget löser de problem som finns i landet. "[...] we were never fighting for the right to integrate,

---

⁴⁰ <http://americanradioworks.publicradio.org/features/blackspeech/scarmichael.html>

⁴¹ Arendt, Hannah, *The origins of totalitarianism*, New ed. with added prefaces, Harcourt Brace Jovanovich, New York, 1973 s. 268

we were fighting against white supremacy [...]”⁴² Detta blir inledningen till det resonemang som kanske är absolut mest tydligt och talande för Tures uppfattning om vad rättigheter är, eller borde vara, som idé och koncept. Han säger att för att kunna förstå sig på “white supremacy” så måste man också förstå att frihet inte är något som vita människor kan ge till svarta. Frihet är något man har när man föds men att USA har tagit denna frihet från svarta personer och gjort dem till slavar. Alltså, det enda vita personer kan göra är att sluta neka svarta personer deras friheter, de kan aldrig ges till svarta av vita. Kwame Ture säger alltså med andra ord att han har rättigheter, i kraft av att vara människa och endast i kraft av att han är människa. Hans hudfärg är något som vita personer har valt att använda som anledning till att inskränka och ta ifrån honom hans rättigheter och därmed avhumanisera honom och andra svarta personer. Detta synsätt exemplifierar Ture med att prata om lagarna som skyddar hans rättigheter och vem de egentligen är till för.

I knew that I could vote and that that wasn't a privilege; it was my right. Every time I tried I was shot, killed or jailed, beaten or economically deprived. So somebody had to write a bill for white people to tell them, “When a black man comes to vote, don't bother him.” That bill, again, was for white people, not for black people.⁴³

Budskapet i de två citaten som analyserats och beskrivits i detta stycke är alltså att svarta personer har rättigheter i kraft av att vara människor och kampen Ture för handlar inte om att få ta del av den lyx rättigheter är, det handlar om att motverka den kraft som konstant stjälar de redan befintliga rättigheterna. Det blir även tydligt här att koncept som lagar och idéer som medborgarskap inte väger in i Tures syn på rättigheter.

I Arendts teori är begreppet statslös återkommande, och den problematik som det medför att vara just statslös. För Arendt innefattar begreppet två olika saker. Det kan innebära att man inte är medborgare i någon stat men kan också innebära att en person innehar medborgarskap och sålunda formellt sett är en del av staten men trots detta är exkluderad. Det blir då alltså tal om en reell uteslutning som inte förhindras genom medborgarskap, här är det alltså andra parametrar än just medborgarskap och pass som spelar in.⁴⁴ I detta sammanhang är det alltså

---

⁴² <http://americanradioworks.publicradio.org/features/blackspeech/scarmichael.html>

⁴³ <http://americanradioworks.publicradio.org/features/blackspeech/scarmichael.html>

⁴⁴ Arendt, Hannah, *The origins of totalitarianism*, New ed. with added prefaces, Harcourt Brace Jovanovich, New York, 1973 s. 268

denna typ av statslöshet som Kwame Ture pratar om då han trots sitt medborgarskap utsätts för exkludering och förtryck av staten.

Med det tidigare nämnda så blir alltså staten utgångspunkt i Arendts teori som en följd av att det enligt henne är staten som ska ligga till grund för rättsligt skydd i allmänhet och sedan människorättsligt skydd i synnerhet.⁴⁵ Det är i anslutning till detta som Arendts teori konkretiseras och synen på mänskliga rättigheter blir tydlig: mänsklighet ska fungera som ett rättsligt skydd när det är människans enda skydd. I sådana situationer borde alltså beredskapen för människors skydd och rättssäkerhet vara ett faktum. Däremot menar Arendt att det är tvärtom, det är just när människor är i så synnerligen utsatta positioner som de inte kan ta fasta på sina mänskliga rättigheter.⁴⁶

Som ett svar på den nyligen nämnda problematiken, alltså att när människor behöver sitt rättighetsskydd som mest är skyddet som minst tillgängligt, menar Arendt följande: mänskliga rättigheters primära uppgift är att de ska vara universella och sträcka sig över nationer, utanför allt det som rör medborgarskap och pass. Rättighetsskyddet ska med andra ord vara konstant och därigenom oberoende av utomstående faktorer. Det bör dock tilläggas att Arendt inte menar att så är fallet, utan att rättighetsskydd som universellt koncept är själva målet och sättet det bör vara på jämfört med hur det faktiskt ser ut.⁴⁷

Ture kommer också in senare i talet på det som lyfts i Arendts teori om rättigheters universalism och vikten av att de borde vara nationsöverskridande. Ture pratar om hur man ska få demokrati att fungera. Han menar att USA var de än har varit och försökt att styra inte har kunnat få demokrati att fungera. Hans säger:

So that in a larger sense, we not only condemn the country for what it's done internally, but we must condemn it for what it does externally. (applause) We see this country trying to rule the world, and someone must stand up and start articulating that this country is not God, and cannot rule the world.⁴⁸

---

⁴⁵ Arendt, Hannah, *The origins of totalitarianism*, New ed. with added prefaces, Harcourt Brace Jovanovich, New York, 1973 s. 277

⁴⁶ Arendt, Hannah, *The origins of totalitarianism*, New ed. with added prefaces, Harcourt Brace Jovanovich, New York, 1973 s. 299

⁴⁷ Arendt, Hannah, *The origins of totalitarianism*, New ed. with added prefaces, Harcourt Brace Jovanovich, New York, 1973 s. 297

⁴⁸ <http://americanradioworks.publicradio.org/features/blackspeech/scarmichael.html>

Hur USA står i relation till resten av världen är något Ture även återkommer till långt senare i detta tal då han beskriver sin uppfattning om hur USA beskrivs som ett mäktigt och rikt land men att vi egentligen borde fråga oss hur detta landet har kunnat åstadkomma detta. Han säger att det är något som varit möjligt att göra för att USA tagit sig friheten att ockupera och exploatera andra länder. Ture säger alltså med andra ord att rikedom, framgång och makt inte är önskvärt om det görs på bekostnad av andra. Därför kan man inte bara titta på vad som internt händer i USA om rättigheter ska vara universella.

4.2.1 Brian Orend och uppfyllandet av mänskliga rättigheter

För att istället undersöka vilka de grundläggande mänskliga rättigheterna är och vad som behövs för att de ska uppfyllas i praktiken kan talet även undersökas mot bakgrund av Orends teori.

Now, then, in order to understand white supremacy we must dismiss the fallacious notion that white people can give anybody their freedom. No man can give anybody his freedom. A man is born free. You may enslave a man after he is born free, and that is in fact what this country does. It enslaves black people after they're born, so that the only acts that white people can do is to stop denying black people their freedom; that is, they must stop denying freedom. They never give it to anyone.⁴⁹

Här kan man tolka det som att Ture har en syn på rättigheter som liknar den Orend tar upp. Synen som kategoriserar rättigheter i generationer av rättigheter, i citatet ovan pratar alltså Ture om den första generationens rättigheter som innefattar civila och politiska rättigheter, dessa rättigheter, precis som Ture beskriver, brukar förklaras som något som endast kan uppfyllas av någon annans passivitet. Detta är ett synsätt som Orend inte delar då han anser att alla rättigheter är ett anspråk på något.⁵⁰

---

⁴⁹ <http://americanradioworks.publicradio.org/features/blackspeech/scarmichael.html>

⁵⁰ Orend, Brian, *Human rights: concept and context*, Broadview Press, Peterborough, Ont., 2002 s. 32

Samtidigt får man ha i åtanke att detta citatet är taget ur ett sammanhang där Ture pratar i termer av svarta och vita. När det kommer till just den uppdelningen så är det kanske en passivitet av vita personer som grupp som är det enda som krävs för att Ture ska få sina rättigheter uppfyllda, det är kanske egentligen inte motstridigt till uppfattningen om att det även krävs ett rättsligt skydd och en aktiv stat för att uppfylla “första generationens rättigheter”. I följande del av talet fortsätter Ture att argumentera för att uppfyllandet av “första generationens rättigheter” måste innebära en passivitet från vita personer. Han tar rösträtten som exempel och beskriver att han vet att, för att han är människa, har han rätt att rösta och att det inte är ett privilegium utan en rättighet han har. Han berättar att när han har försökt att rösta har vita personer stoppat honom och att lagar som nu är skapade för att ge honom rösträtt i själva verket är skapade för att hindra vita personer från att stoppa honom från att rösta.⁵¹ Som tidigare nämnts pratar Ture om denna fråga på ett plan där det handlar om svarta och vita, där han anser att vita, som grupp, för att de är just vita inte kan ge svarta personer rösträtt som om det vore en present. Citatet kan tolkas som ett sätt att se på första generationens rättigheter som negativa men det kan också istället ses som ett sätt att se på “white supremacy”, dvs. vit överlägsenhet och hur den relationen mellan svarta och vita påverkar synen på rättigheter. Just en sådan rättighet som rösträtt bygger ju även på att det ska finnas en demokratisk stat, att det ska finnas något att rösta på eller delta i. Just därför menar Orend att när vi ser till uppfyllandet av mänskliga rättigheter är *the foundational five*⁵² ett bra ramverk. Att det ändå krävs en aktiv stat eller att dessa lagar trots allt behövs är inget som Ture aktivt motsätter sig. Dessa två synsätt är därför inte nödvändigtvis motstridiga, snarare två olika aspekter av något som tillsynes kan förstås som samma sak. Kanske kan det ena resonemanget om rättigheter till och med ses som en förlängning av det andra. Det går även att tolka det som att Orend och Ture har olika syn på rättigheter i detta avseende.

4.2.2 The Foundational five

Orend menar att något av det som är mest intressant att prata om vad gäller mänskliga rättigheter är vad som är “the object of human rights”⁵³. Objektet är alltså anspråket vi gör.

---

⁵¹ <http://americanradioworks.publicradio.org/features/blackspeech/scarmichael.html>

⁵² Orend, Brian, *Human rights: concept and context*, Broadview Press, Peterborough, Ont., 2002 s. 64

⁵³ Orend, Brian, *Human rights: concept and context*, Broadview Press, Peterborough, Ont., 2002 s. 64

Det som även är intressant är alltså hur skyldigheterna korrelerar med anspråket. Att ha rättigheter innebär alltid att ha rätt *till något* och man vill ha en tydlig uppfattning om vad just detta något är. Dessa objekten eller anspråk för rättigheter är 5 abstrakta grundläggande objekt: personlig säkerhet, materiell försörjning, grundläggande jämlikhet, personlig frihet och erkännande som medlem i den mänskliga gemenskapen. Ture gör upprepade gånger i talet anspråk på dessa objekt som definieras i de grundläggande fem. Exempelvis säger han följande:

I maintain that every civil rights bill in this country was passed for white people, not for black people. (applause) For example, I am black. I know that. I also know that while I am black I am a human being, and therefore I have the right to go into any public place.⁵⁴

Orends Foundational five är avsiktligt abstrakta just för att kunna ge dem den flexibilitet som krävs för att täcka alla aspekter för grundläggande mänskliga rättigheter. Vagheten i objekten gör att när man lyssnar på Ture tal kan man i ett och samma av hans argument uttyda anspråk på flera objekt samtidigt.⁵⁵ I ovanstående citat berör Ture personlig frihet: Han gör anspråk på rätten att som individ vara fri och kunna röra sig var han vill på offentliga platser utan att bli stoppad. Han nämner också att han är svart och antyder att det inte är grund nog för att stoppa honom från att röra sig fritt, vilket man kan knyta an till grundläggande jämlikhet. Han gör alltså anspråk på rätten att inte bli diskriminerad, att bli behandlad jämlikt med andra etniska grupper i samhället. Han gör även i detta citat anspråk på erkännande som medlem i den mänskliga gemenskapen då han betonar att samtidigt som han är en svart man är han också människa och antyder att det är skäl nog att behandla honom med värdighet.

The question is, how can we build institutions where those people can begin to function on a day-to-day basis, where they can get decent jobs, where they can get decent houses, and where they can begin to participate in the policy and major decisions that affect their lives?⁵⁶

Här fortsätter Ture att beröra fler objekt. Ture pratar här om det som Orend benämner som materiell försörjning. Han tydliggör även i detta stycke hur allt hänger ihop och en strukturell skillnad i institutioners uppbyggnad kan få en påverkan i flera led. Detta led gör att det blir tydligt och enkelt som åhörare att förstå hur han menar att allt hänger ihop. Han vill att institutioner i samhället ska reformeras så att människors dagliga liv ska fungera. Människor

---

⁵⁴ <http://americanradioworks.publicradio.org/features/blackspeech/scarmichael.html>

⁵⁵ Orend, Brian, *Human rights: concept and context*, Broadview Press, Peterborough, Ont., 2002 s. 62-65

⁵⁶ <http://americanradioworks.publicradio.org/features/blackspeech/scarmichael.html>

måste få jobb så att de kan försörja sig och därmed få tillgång till tillräckligt med pengar för att kunna ha en bra bostad. På så sätt kan de få kontroll över sina egna liv så att de i sin tur kan delta politiskt och ha makt och kontroll över det samhälle de nu tar del av. De multipla aspekterna av vad som gör en människas liv drägligt hänger ihop och är beroende av varandra, vilket blir extra tydligt när man ser att det är svårt att argumentera för *ett* objekt inom *the foundational five* utan att på något sätt beröra ett annat. I den första delen av citatet är det tydligt att anspråket är materiell försörjning, men som Ture exemplifierar är det viktigt just för att det även hänger ihop med grundläggande jämlikhet, personlig frihet och till och med erkännande som medlem i den mänskliga gemenskapen.⁵⁷

Senare i talet pratar Ture om vad Orend benämner som personlig säkerhet. Ture beskriver hur amerikaner tenderar att se världen som svart eller vit för att det är så de blivit indoktrinerade att se på världen. Han påstår att det är ett faktum att vita personer är rädda för att besöka ett "black ghetto" på kvällen. Ture beskriver att de är rädda för vad de skulle utsättas för i dessa områdena, att bli nedslagna, rånade eller till och med mördade. Det som vita personer är rädda ska hända dem om de befinner sig där är, vad Ture påstår, det som händer svarta personer varje dag. För att man är rädd för dessa områdena och människorna som bor i dem vågar inte vita personerna befinna sig där eller integreras med dem. Istället är poliser de enda som tar sig in i områdena. Poliser är beväpnade och med detta svartvita sätt att se på världen och med denna rädsla för svarta personer kommer polisbrutalitet att uppstå. Han säger:

The first time a black man jumps, that white man gonna shoot him. He's gonna shoot him. So police brutality is going to exist on that level because of the incapability of that white man to see black people come together and to live in the conditions.⁵⁸

Alltså, att den grundläggande jämlikheten har kränkts får direkta konsekvenser på svarta människors personliga säkerhet, och detta beror även mycket på bristen på materiell försörjning i dessa områden.

Det går att uttyda att Ture främst, i detta tal, gör anspråk på *grundläggande jämlikhet och erkännande som medlem i den mänskliga gemenskapen*. Det kan tolkas som att Ture uppfattar det som att, eftersom att han pratar om just svarta människors situation i USA, grundläggande jämlikhet och erkännande som medlem i den mänskliga gemenskapen är de objekt som han

---

⁵⁷ Orend, Brian, *Human rights: concept and context*, Broadview Press, Peterborough, Ont., 2002 s. 62-65

⁵⁸ <http://americanradioworks.publicradio.org/features/blackspeech/scarmichael.html>

främst gör anspråk på i talet. Trots att alla objekt talas om kan man uttyda en uppfattning om att de andra skulle kunna uppfyllas som en följd av att *grundläggande jämlikhet* och *erkännande som medlem i den mänskliga gemenskapen* skulle tillfredsställs för svarta personer i USA. Han avslutar ett stycke där han pratar om de strukturella problem som finns i landet så här:

And how then do we begin to clear away the obstacles that we have in this society, that make us live like human beings? How can we begin to build institutions that will allow people to relate with each other as human beings? This country has never done that, especially around the country of white or black.

I ovanstående citat kan man tolka det som att det absolut primära målet är att alla ska få leva som människor, det minimala drägliga livet man anser sig ha rätt till i kraft av att vara människa och att alla andra objekt endast är aspekter som måste uppfyllas för att det ska vara möjligt.

4.2.3 Vem är skyldighetsbärare?

För att ta reda på vad rättigheter är enligt Ture är det även relevant att se till vem eller vilka han anser vara bär skyldigheten att de blir uppfyllda. Om man utgår från Orend's teori så är grunden till alla rättigheter ett anspråk på något eller någon, med andra ord skyldighetsbärare. Det har länge verkat som att de flesta varit överens om att som rättighetsinnehavare blir du samtidigt skyldighetsbärare, att varje individ besitter skyldigheter och plikter på samma sätt som de besitter rättigheter.⁵⁹Orend lyfter Thomas Pogges sätt att se på denna korrelation mellan rättigheter och skyldigheter, där Pogge problematiserar och kritiserar det nyss nämnda för att vara för individualistiskt. Pogge menar att individer inte är de som faktiskt har makt att förändra något i samhället: han menar att individer har väldigt lite, om ens något att göra med huruvida andra får sina mänskliga rättigheter uppfyllda. Pogge anser att det är institutioner som gör reglerna på riktigt och att om en individ exempelvis mördar en annan individ bör det inte ses som en kränkning av den mördades mänskliga rättigheter, det är givetvis ett brott men inte en kränkning av personens mänskliga rättigheter. Orend anser att Thomas Pogge har bidragit mycket till mänskliga rättighetsdiskursen och belyst institutioners makt men att denna teori inte är tillräcklig. Orend menar att ett brott som exempelvis kränker ett brottsoffers frihet visst bör ses som en

---

⁵⁹ Orend, Brian, *Human rights: concept and context*, Broadview Press, Peterborough, Ont., 2002 s. 129

kränkning av dennes mänskliga rättigheter och att de korrelativa skyldigheterna därmed bör falla på alla de individer och institutioner som kan kränka någons mänskliga rättigheter. Pogge menar dock inte att individer är helt fria från skyldigheter i samhället, han anser dels att institutioner är uppbyggda av individer och innefattar en del individer med framträdande roller som har möjligheter att påverka, exempelvis politiker, domare och poliser osv.⁶⁰ Pogge menar även att alla institutioner är uppbyggda av människor, inte bara makthavare, utan att alla individer deltar i sociala konstruktioner i samhället i och med att man röstar och har möjlighet att demonstrera och organisera sig för att göra en strukturell skillnad. Slutligen landar Orend i slutsatsen att både individer och institutioner har skyldigheter som korrelerar till rättigheter.

Ture har ett genomgående strukturellt perspektiv i talet då han ofta hävdar att det främst finns ett behov av att göra en strukturell skillnad, detta kan dock exemplifieras med fall på individnivå. Frågan om hur vi ska reformera institutionerna i landet är kanske det som är absolut mest genomgående och väger tyngst i talet. Sättet Ture formulerar sig på går nästan direkt i linje med det som Orend redogör för om Pogges teori. Alltså även de gånger som Ture vänder sig till individen, landar ändå argumentet oftast i hur individen ska göra för att förändra institutioner eller strukturer. Detta är inget som direkt motsätter sig Orends teori om vem som är skyldighetsbärare men i distinktionen mellan Orend och Pogge går det ändå att uttyda ett starkare samband mellan Pogge och Ture.

Att institutioner bör reformeras är ett påstående som återkommer genom hela Tures tal, en av anledningarna till detta menar Ture är att de politiska partierna inte arbetar för att möta de behoven människor har på en daglig basis. Vi återkommer nu till ett citat som tidigare analyserats. Ture antyder inte bara att skyldighetsbärare är samhällseliga institutioner, utan påvisar även att det är en förutsättning för att folks mänskliga rättigheter ska blir tillfredsställda att institutioner tar sitt ansvar. Han frågar även senare hur *vita* personer ska göra för att ändra dessa institutioner, vilket även detta går i linje med det som Orend framhåller att Pogge säger:

What are we, as ordinary individuals, to do? The answer: our own fairshare in ensuring that the social institutions that shape all our lives do so in a way that respects all our human rights. What counts as "our own fair share"? Here, too, the answer will naturally vary but will include the idea that the more one can do, the more one has to do. The better placed an individual is to affect the shape of the basic structure, the greater his correlative duty to do so.⁶¹

⁶⁰ Orend, Brian, *Human rights: concept and context*, Broadview Press, Peterborough, Ont., 2002 s.134

⁶¹ Orend, Brian, *Human rights: concept and context*, Broadview Press, Peterborough, Ont., 2002 s. 135

Med detta synsätt blir det alltså extra viktigt för vita personer att bidra till en institutionell förändring, då de har en bättre ställning i samhället och därför blir deras skyldigheter större. Detta är även någonting som Ture säger uttryckligen när han säger:

And what do we do? But the question in a greater sense is, how can white people who are the majority—and who are responsible for making democracy work—make it work? They have miserably failed to this point.⁶²

Eftersom vita är en majoritet (vilket bekräftar deras överläge) så är de också ansvariga att få demokratin att fungera. Här menar Orend att Pogges poäng med att det finns en skarp skillnad mellan institutioners och individers skyldigheter fallerar, dvs att huvudansvaret finns hos institutionerna

. Dessa erkännanden om individens ansvar menar Orends bevisar att Pogge inte kan upprätthålla sin ursprungliga idé.⁶³

---

⁶² <http://americanradioworks.publicradio.org/features/blackspeech/scarmichael.html>

⁶³ Orend, Brian, *Human rights: concept and context*, Broadview Press, Peterborough, Ont., 2002 s. 135

5. Sammanfattning

Syftet med uppsatsen är att analysera den syn på rättigheter, medborgerliga respektive mänskliga rättigheter, som kommer till uttryck i Kwame Tures tal vid University of California, Berkeley 1966. Uppsatsen syftar även till att analysera hur Ture konceptualiserar vad dessa rättigheter innebär och vem som är skyldighetsbärare. De två frågeställningar som detta arbete försöker besvara är följande:

Hur förhåller sig Tures uppfattning om rättigheter, i talet vid Berkely, till Hanna Arendts teori om mänskliga rättigheter?

Hur förhåller sig Tures konceptualisering om mänskliga rättigheter, i talet vid Berkely, till Brian Orends koncept om objekten för mänskliga rättigheter och vem som är skyldighetsbärare?

Sammanfattningsvis kan man med hjälp av Arendts kritiska rättighetsteori uttyda att Ture delar Hannah Arendts syn på rättigheter som något man har, i kraft av att vara människa. Ture framhåller exempelvis att frihet är något han är född med, att det är inget som en stat kan "välja" att ge till honom. Det blir även tydligt här att han inte i sitt tal diskuterar civil rights, alltså medborgerliga rättigheter.

Ture uttrycker i sitt tal att förutsättningen för att till exempel en människas rätt till frihet ska uppfyllas är att andra inte hindrar detta. Det krävs alltså endast passivitet av andra, dvs att andra människor eller staten inte förhindrar friheten. Detta är något som Orend inte håller med om. Orend anser istället att alla grundläggande rättigheter korrelerar med någons skyldighet och innebär dessa skyldigheter innebär alltid både passiva och aktiva handlingar. Om Ture och Orend verkligen har olika uppfattningar i denna fråga går att diskutera då dessa uttalanden är tagna ur ett visst sammanhang. Det är också möjligt att Ture i talet uttrycker sig något tillspetsat som ett retoriskt grepp för att belysa ett strukturellt problem.

Man kan se att Ture i sitt tal gör anspråk på alla de fem objekt för mänskliga rättigheter som Orend presenterar i sin teori om *the foundational five* (personlig säkerhet, materiell försörjning, grundläggande jämlikhet, personlig frihet och erkännande som medlem i den mänskliga gemenskapen). Det förefaller alltså som att Tures uppfattning om vem som bär skyldigheterna sammanfaller med både Orends och Pogges teori om det individuella och institutionella ansvaret.

6. Referenser

Arendt, Hannah, The origins of totalitarianism, New ed. with added prefaces, Harcourt Brace Jovanovich, New York, 1973

Beckman, Ludvig, Grundbok i idéanalys det kritiska studiet av politiska texter och idéer, TPB, Enskede, 2007

Clayton, Dewey M. Black Lives Matter and the Civil Rights Movement: A Comparative Analysis of Two Social Movements in the United States 2018

Galloway, Lauren F. E “A Conspiracy of the Nation”: Case Study of Stokely Carmichael’s and H. Rap Brown’s Arguments in Support of Black Power 2020

Orend, Brian, Human rights: concept and context, Broadview Press, Peterborough, Ont., 2002

Sabl, Andrew, Ruling passions [Elektronisk resurs] political offices and democratic ethics, Princeton University Press, Princeton, N.J., 2002

Say it plain [electronic resource] : a century of great African American speeches / edited by Catherine Ellis and Stephen Drury Smith [Elektronisk resurs] s. 90-91

<https://www.svt.se/nyheter/utrikes/detta-har-hant-gripandet-av-george-floyd>

<http://americanradioworks.publicradio.org/features/blackspeech/scarmichael.html>

<https://www.youtube.com/watch?v=ifH5X9dYzG8&t=1790s>

<https://www.thoughtco.com/about-us>

<https://svenska.se/tre/?sok=neger&pz=1>

<https://www.thoughtco.com/what-is-jim-crow-45387>

<https://www.thoughtco.com/rosa-parks-refuses-moving-bus-seat-1779337>

<https://www.thoughtco.com/martin-luther-king-jr-1779880>

<https://www.thoughtco.com/speeches-and-writings-civil-rights-movement-45364>

<https://www.nytimes.com/1998/11/16/us/stokely-carmichael-rights-leader-who-coined-black-power-dies-at-57.html>

<https://journals.sagepub.com/home/jbs>

<https://utoronto.academia.edu/AndrewSabl/CurriculumVitae>

<https://www.youtube.com/watch?v=ifH5X9dYzG8&t=1790s>